

16. Jezikovni nauk. Ker je nazorni nauk podlaga vsega daljnega pouka, naj se ta prav pridno goji. Mali naj sedeč beró. Tudi memoriranje naj se pridno vadi. Slovnici nasprotuje vsekako in vedno nepravilni govor, naravnost v lice pa bije dijalekt, ako se rabi dosledno in celó v višjih oddelkih. Nekaterim se priporoča pridno prebiranje najboljših literarnih del slovenščine in tudi nakupovanje istih.

Najvišji smoter jezikovnega pouka je pravopis in spisje, t. j. pripravljanje učencev do samostojnega za-

pisovanja in spisovanja. Zato se sme stanje šole po pravici ceniti z ozirom razredov v zvezkih. Vaditi pa treba spisne, pravopisne in slovniške naloge v pravem sorazmerju. Vsaka naloga imej vrstilno število, poleg naslova pa v oklepajj pojasnilo: je li samo prepis ali popis po vprašanih ali načrtu, ali je prosta naloga. Pod vsako nalogo naj se tudi podpisujejo. Podpis je jako potreben; čuje se, da se fantje potrjeni k vokalom jako slabo podpisujejo ali se še celo ne znajo. Posebno skrben navod podal nam je g. nadzornik v govoru o popravah. (Konec prih.)

Društveni vestnik.

Iz novomeškega okraja.

»Dolžan ni samo, kar veleva mu stan,
Kar more, to mož je storiti dolžan«.

Tako si je gotovo pisalec iz našega okraja v zadnjem Vašem c. listu mislil, ko Vam je med drugim omenil »... a vendar se od tu najmanj dopisuje«, in prav je imel. Vemo, da je, ali da vsaj mora biti vsak učitelj toliko zmožen, da napiše par stavkov o svoji šoli, o šolskih otrocih ali o važnejših šolo ali šolske osebe dotikajočih se novostih, vsaj marsikoga že šolski vestnik k temu prisili, — in če bi Vam o tem, ako tudi le na kratko poročal, gotovo ne bi takega dopisa vrgli v koš. Zatorej, dragi tovariši! ne držimo križem rok, da se nam ne bo vedno predbacivalo, da so naši dopisi redki, mogoče kakor bele vrane.

Ker je naše učiteljsko društvo dné 1. vinotoka zborovalo v Žužemberku, zatorej naj Vam nekoliko poročam, kako se je to zborovanje vršilo. Vspored je bil sledeči: 1.) Nagovor predsednikov. 2.) Petje v ljudski šoli. (Poročevalec g. M. Hiti, nadučitelj v Dobrničah.) 3.) Pogovor o osnovitvi učiteljskega pevskega zbora v tem okraju. 4.) Slučajnosti.

Naj Vam najprej povem, da se nas je zbralo 15 učiteljev in 1 gđe. učiteljica; pripomniti pa moram, da je iz trebanjskega šolskega okraja došel le eden g. tovariš. Upamo, da bode ta okraj v drugo bolje zastopan, ker le z združenimi močmi nam bo moč kaj doseči, kar je omenil tudi g. prvomestnik F. Konciliija po srčnem pozdravu vsem prisotnim. G. predsednik potem vse zahvali, ki so prišli k zborovanju in želi, da bi isto ne samo učiteljem, temveč tudi našemu narodu koristilo. — Za zapisnikarja je bil voljen g. učitelj V. Zavrl.

Po nagovoru g. predsednika nam g. M. Hiti jako temeljito in poučno poroča o petji v ljudski šoli ter nam razložno kaže, kako naj učitelj — kakor »Weinwurm« v svoji knjigi: »Methodische Anleitung...« — postopa od bližnjega do daljnega, da dospe slednjč do predpisanega snotra.

Ker je petje pri nas jako dremalo, da, skoraj spalo, pobrinilo se je naše društvo, da osnovi učiteljski

pevski zbor, da bi se učitelji v petji bolj in bolj utrjevali in dalje urili ter o zborovanjih nekoliko prisotne kratkočasili; zato je bila 3. točka pogovor o osnovitvi pevskega zbora. Učitelj Zavrl predlaga, naj bi odbor preskrbel partiture, katere naj bi med učitelji-pevci krožile, da vsak svoj glas prepíše in se ga nauči ter se pri prihodnjem zborovanju tudi lahko pevska vaja uvrsti. G. Konciliija meni, da bi bilo treba več partitur in zato bodeta lastnovoljno gg. M. Hiti in V. Zavrl iste prepisovala in učiteljem v krožbo pošiljala. Da se pa izvê, kdo je pevec in kateri glas poje, nasvetuje g. Hiti, naj se poslje »cirkulandum« med učiteljstvo tega okraja, da vsakteri zapiše, zna li peti in kateri glas more peti. Po predlogu g. Kutnarja se volijo v začasni odsek gg. Fr. Konciliija, M. Hiti in V. Zavrl.

Tako smo prišli k zadnji točki, pri kateri izraža g. prvomestnik željo, naj bi društvo napravilo rajnemu kolegu J. Ancelju spomenik, ker je bilo — najbrže po pomoti — zadnjč rečeno, da ga že ima, kar pa ni res. Sprejeto. G. Zavrl predlaga, naj se pravila natisnejo in udom dopsložejo. G. predsednik pravi, da se bo to v kratkem zgodilo. Nato predlaga še g. I. Zupan, naj bi odbor blagoizvolil potegniti se ter napraviti prošnjo za tiste začasne učitelje in učiteljice, ki so bili nastavljeni že predno je stopil zakon z dné 29. listopada 1890. l. v veljavo in sicer v tem zmislju, da bi vis. c. kr. deželni šolski svet dovolil tistim začasno nameščenim učiteljem in učiteljicam isto plačo, katero so poprej imeli in da bi se jim to izplačalo tudi za letošnje leto. To prošnjo naj bi odbor posl. l. »Zvezi učiteljskih društev«, ker tje kaj namestavajo tudi začasni učitelji tega okraja *) svojo prošnjo odposlati, da bi potem z združenimi močmi prošnja prišla k c. kr. deželnemu šolskemu svetu.

K sklepu spominja se g. predsednik našega preljubljenega očeta, zaščitnika in pospeševalca vseh šol, premilega vladarja, Franciška Jožeta I., kojemu zakliče z učiteljstvom trikratni »slava«. —l.

*) Kaj pa iz družih okrajev? (Op. dop.)